

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Національного університету
оборони України

доктор військових наук
генерал-полковник

25

12

2025 року

Михайло КОВАЛЬ

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації полковника Білошицького Василя Васильовича, яка виконана на тему “Формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту в процесі професійно-педагогічної підготовки”, що подається на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 01 – “Освіта/Педагогіка” за спеціальністю 011 – “Освітні, педагогічні науки”.

Тему дисертації затверджено вченою радою Національного університету оборони України (протокол № 11 від 28.11.2022) та узгоджено в бюро Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології при Національній академії педагогічних наук України (протокол № 2 від 22.06.2023).

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу розвитку фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту науково-дослідного центру проблем фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту навчально-наукового інституту фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій Національного університету оборони України працівник ЗС України Свистун Валентина Іванівна.

1. Відповідність змісту дисертації освітньо-науковій програмі.

Полковник Білошицький Василь Васильович повністю виконав освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії та продемонстрував високий рівень професійно-педагогічних знань, умінь, навичок, а також здатність розв'язувати комплексні наукові завдання в галузі професійної освіти. Він

110 В.Р.6-7

продемонстрував достатньо високий рівень здатності до інноваційно-дослідницької діяльності, що передбачає переосмислення наявних і створення нових контекстних педагогічних знань і педагогічної практики. Підготовлена дисертація за змістом відповідає змісту освітньо-наукової програми.

2. Актуальність вирішеного наукового завдання.

Відсіч збройній агресії Російської Федерації проти України, принесла велику кількість випробувань у життя українського народу. Втім наш вибір – вистояти, перемогти й відродитися справжньою сучасною країною.

А для цього ЗС України потрібні молоді офіцери-лідери, які усвідомлюють, що їх власне майбутнє, майбутнє їхніх підлеглих і всього народу України залежить від кожного з них, від їхніх зусиль, від постійної та наполегливої праці, від їхньої рішучості, професійної витривалості та лідерства.

У сучасній Україні, в руслі інтеграційних освітніх процесів у системі професійної освіти на фоні виконання завдань щодо відновлення територіальної цілісності держави проблема формування лідерства фахівців, зокрема у військовій сфері, що відповідає суспільним очікуванням і євроатлантичним стандартам, набуває все більшої актуальності. Це потребує цілеспрямованого розвитку системи військової освіти на основі компетентнісного підходу, впровадження ідей і технологій гуманістичної педагогіки, педагогіки співробітництва, суб'єктно-діяльнісного та контекстного навчання, переходу від авторитарних педагогічних засад освітньої діяльності до гуманістичних – ціннісних. З цією метою варто орієнтувати зусилля учасників системи військової освіти на використання найкращих світових і національних освітніх традицій, а їхню діяльність будувати на засадах сучасних гуманістичних, контекстних, особистісно зорієнтованих і професійно спрямованих педагогічних систем.

Очевидно, що з найбільш затребуваних і професійно важливих інтегрованих утворень офіцера як лідера та суб'єкта військово-професійної діяльності, результатом військово-професійної підготовки випускника ВВНЗ до успішної професійної діяльності є лідерська компетентність.

Все це актуалізує потребу у формуванні лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту (далі – МОФФКіС) в процесі професійно-педагогічної підготовки у ВВНЗ.

Аналіз та систематизації літературних джерел, узагальнення результатів наукових досліджень дає змогу зробити висновок про те, що лідерська компетентність є інтегрованою та необхідною складовою військово-професійної компетентності кожного майбутнього офіцера, так і безпосередньо у МОФФКіС. Водночас результати аналізу та узагальнення наукових джерел присвячених проблемі лідерства військовослужбовців вказує на те, що проблема формування лідерської компетентності МОФФКіС в процесі їх професійно-педагогічної підготовки у ВВНЗ не розглядалась як предмет цілеспрямованого науково-педагогічного дослідження.

На основі аналізу та систематизації наукових праць і педагогічної практики було виявлено такі суперечності в досліджуваній проблемі між:

потребою ЗС України у компетентних майбутніх офіцерах, командирах-лідерах, здатних згуртувати особовий склад та повести за собою для успішного виконання поставлених завдань і недостатньою лідерською підготовленістю МОФФКіС до майбутньої військово-професійної діяльності;

необхідністю організації педагогічного супроводу процесу формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів і недостатньою обґрунтованістю педагогічних умов її формування в процесі професійно-педагогічної підготовки у ВВНЗ;

потребою організації комплексного, контекстного формування лідерської компетентності МОФФКіС та недостатнім педагогічним моделюванням цього процесу в професійно-педагогічній підготовці у ВВНЗ;

необхідністю вдосконалення процесу формування лідерської компетентності МОФФКіС в процесі професійно-педагогічної підготовки у ВВНЗ і недостатньою розробленістю методики її формування.

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Дисертацію виконано відповідно до плану наукової та науково-технічної діяльності Національного університету оборони України у межах науково-дослідної роботи на тему “Формування професійної компетентності у майбутніх офіцерів – фахівців фізичної підготовки і спорту у процесі професійно-педагогічної підготовки на період дії правового режиму воєнного стану”, шифр “Фахівець” (державний реєстраційний номер 0124U001970). Особистий внесок здобувача у виконанні цієї роботи полягає в обґрунтуванні загальної методики формування професійної компетентності у майбутніх офіцерів – фахівців фізичної підготовки і спорту у процесі професійно-педагогічної підготовки під час дії правового режиму воєнного стану.

4. Особистий внесок здобувача отриманих результатів, що викладені в дисертації, а також наукові праці, що опубліковані у співавторстві.

Усі теоретичні та практичні результати, одержані в дисертації, отримані автором самостійно.

У дисертації використані розробки та ідеї, що викладені в наукових працях, опублікованих у співавторстві, зокрема такі:

1. Білошицький В. В., Ягупов В. В. Сутність, структура і зміст лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка.* 2023. № 1. С. 210–219. URL: [10.25128/2415-3605.23.1.27](https://doi.org/10.25128/2415-3605.23.1.27).

Особистий внесок дисертанта полягає в обґрунтуванні змісту та структури лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту.

2. Білошицький В. В., Ягупов В. В., Лиман Р. М. Сутність, структура і

зміст лідерської компетентності як провідного компонента військовопрофесійної компетентності сучасного офіцера за досвідом країн НАТО. *Молодь і ринок*. 2024. № 4 (224). С. 49–61. URL:<https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.304403>

Особистий внесок дисертанта полягає у проведенні аналізу наукових підходів щодо сутності лідерської компетентності як провідного компонента військовопрофесійної компетентності сучасного офіцера за досвідом країн НАТО.

3. Білошицький В. В., Лиман Р. М., Веремієнко М. М. Результати констатувального етапу педагогічного експерименту щодо сформованості лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 70. Т. 1. С. 87–91. URL:<https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/70.1.17>

Дисертантом виконано узагальнення інформації щодо визначення стану сформованості лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту.

4. Білошицький В. В., Лиман Р. М. Методичні та організаційні основи розвитку лідерської компетентності офіцерів збройних сил Великобританії. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 82. Т. 2. С. 90–98. URL:<https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/82.2.17>

Дисертантом проведений аналіз методичних основ розвитку лідерської компетентності офіцерів збройних сил Великобританії.

5. Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає в тому, що:

вперше обґрунтовано педагогічні умови формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту в процесі професійно-педагогічної підготовки у ВВНЗ (педагогічне моделювання формування лідерської компетентності МОФФКіС в процесі професійно-педагогічної підготовки у ВВНЗ; підтримання та розвиток лідерських цінностей, патріотичного виховання, мотивування лідерської поведінки та діяльності як професіонала у сфері фізичної культури і спорту МОФФКіС в процесі професійно-педагогічної підготовки у ВВНЗ; наявність комплексної контекстної методики формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту в процесі професійно-педагогічної підготовки у ВВНЗ; використання об'єктивних критеріїв і показників діагностування сформованості лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту у процесі професійно-педагогічної підготовки);

спроектовано модель формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту в процесі професійно-педагогічної підготовки у ВВНЗ, що охоплює такі взаємопов'язані блоки: цільовий (містить мету і завдання формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту), методологічний (відображає основні методологічні підходи, принципи формування лідерської

компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту), теоретично-функціональний (містить компоненти лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту та їх функції), суб'єкт-суб'єктний (інкорпорує суб'єктів педагогічної та навчальної діяльності – науково-педагогічних працівників і майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту), організаційно-методичний (охоплює етапи, методи, форми, засоби реалізації комплексної контекстної методики формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту), діагностувально-результативний (виокремлює критерії та показники сформованості лідерської компетентності, комплекс діагностичних методик); педагогічні умови формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту пов'язані з кожним блоком моделі;

розроблено комплексну контекстну методику формування лідерської компетентності як сукупність взаємопов'язаних методів, форм і засобів навчання майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту в процесі професійно-педагогічної підготовки у ВВНЗ. Реалізація методики здійснюється за трьома етапами: ціннісно-мотиваційний (формування й розвиток мотивації, професійного інтересу до формування лідерської компетентності), когнітивно-поведінково-діяльнісний (набуття майбутніми офіцерами – фахівцями фізичної культури і спорту професійно-орієнтованих знань щодо лідерства та його методів у військово-професійній діяльності, опанування лідерськими навичками й уміннями вирішення професійно-орієнтованих ситуацій), діагностувально-результативний (забезпечення зворотнього зв'язку щодо сформованості лідерської компетентності, самоаналіз, самооцінювання, співвіднесення отриманих результатів її сформованості з поставленими цілями (навчальними, розвивальними й виховними));

удосконалено діагностичний інструментарій оцінювання сформованості лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту (удосконалення полягає в доповненні й конкретизації критеріїв і показників оцінювання сформованості лідерської компетентності з урахуванням майбутніх військово-професійних компетенцій);

дістало подальшого розвитку поняття «лідерська компетентність майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту»; розвиток полягає у введенні до дефеніції суттєвих видових ознак: «інтегроване, професійно значуще психічне утворення, підґрунтям якого є цінності та мотивація до лідерської поведінки, патріотизм, лідерська підготовленість (теоретичні і практичні лідерські знання), сформовані лідерські навички і вміння, професійно важливі лідерські здатності й якості та лідерська готовність до професійної діяльності як (начальника (фахівця) фізичної підготовки і спорту військової частини)».

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у розробленні та впровадженні в процес професійно-педагогічної підготовки майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту у ВВНЗ спецкурсу «Лідерська компетентність майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і

спорту», що містить навчально-методичне забезпечення (тематичний план, навчальні вправи, кейси та ділові ігри; тестові завдання оцінювання теоретичних знань щодо лідерської поведінки та діяльності як офіцера, військово-професійних та фахових знань, які містять лідерський аспект управлінської діяльності офіцерів, знань про лідерство та лідерську поведінку як майбутнього начальника (фахівця) фізичної підготовки і спорту військової частини; квазіпрофесійні ситуації на з'ясування сформованості практичних лідерських навичок, умінь і здатностей щодо лідерської поведінки та діяльності як офіцера, як начальника (фахівця) фізичної підготовки і спорту військової частини.

Зокрема, результати дослідження **впроваджено в освітній процес** Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба (акт № 355/Том1/130 від 17.12.2025 р.), Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (акт № 355/Том1/127 від 17.12.2025 р.), військового інституту танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (акт № 355/Том1/128 від 17.12.2025 р.), Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова (акт № 355/Том1/129 від 17.12.2025 р.).

6. Достовірність отриманих результатів підтверджується:

коректним використанням комплексу методів, що відповідають меті, завданням і методології дослідження, а також обґрунтованістю наукових положень і зроблених висновків;

публікацією основних результатів роботи у фахових наукових виданнях та апробацією у доповідях на наукових конференціях;

впровадженням педагогічних умов формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту у освітньому процесі у ВВНЗ;

реалізацією комплексної контексної методики формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту у процесі професійно-педагогічної підготовки у ВВНЗ, а також перевірка сформованості лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту за допомогою обґрунтованих та удосконалених критеріїв та показників;

педагогічним експериментом для підтвердження статистичної та наукової гіпотези дослідження з застосуванням науково обґрунтованих методів математичної статистики, зокрема Т-критерію Вілкоксона і критерію G-знаків для обробки отриманих статистичних даних.

7. Повнота викладу результатів дисертації.

Основний зміст та результати дослідження висвітлено у 18 публікаціях (із них 12 – у співавторстві), зокрема:

- 1 колективна монографія;
- 9 статей у наукових фахових періодичних педагогічних виданнях України (всі входять у міжнародні наукометричні бази);

– 8 тез у збірниках наукових конференцій, семінарів і форумів України.

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

5. Білошицький В. В. Педагогічні умови формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту в процесі професійно-педагогічної підготовки. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. 2024. № 5. С. 25–31. URL: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2024.97.05>

6. Білошицький В. В., Лиман Р. М. Педагогічне моделювання формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту у процесі професійно-педагогічної підготовки. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*. 2024. Вип. 2 (117). С. 65–75. URL: [10.35433/pedagogy.2\(117\).2024.6](https://doi.org/10.35433/pedagogy.2(117).2024.6)

7. Biloshytskyi V. V., Lyman R. M. The author's comprehensive contextual methodic for the leadership competence formation of future officers – specialists in physical culture and sports in the professional and pedagogical training process. *Contemporary problems of pedagogy amidst the European integration of educational environment : theory and practice: Scientific monograph*. Riga : «Baltija Publishing», 2025. P. 53–68. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-522-8-4>

8. Білошицький В. В. Критерії і показники діагностування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту в процесі професійно-педагогічної підготовки. *Військова освіта*. 2023. № 47. С. 19–29. URL: [10.33099/2617-1775/2023-01/18-27](https://doi.org/10.33099/2617-1775/2023-01/18-27)

9. Білошицький В. В. Проблема формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 60, том 1. С. 210–217. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/60-1-30>

10. Білошицький В. В. Статистичне опрацювання результатів педагогічного експерименту формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту в процесі професійно-педагогічної підготовки. *Педагогічна іноватика : сучасність та перспективи*. 2025. №10. С. 117–125. URL: <https://doi.org/10.32782/ped-uzhnu/2025-10-20>

11. Білошицький В. В. Формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту. *Фізична культура в університетській освіті: світова практика та сучасні тренди: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 13 квіт. 2023 р.)*. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. С. 313–315. URL: https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/12504/1/%d0%97%d0%b1%d1%96%d1%80%d0%bd%d0%b8%d0%ba%20%d0%a4%d0%92_13.04.23-1.pdf

12. Білошицький В. В., Лиман Р. М. Педагогічне моделювання формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів,*

рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України : матеріали VIII міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (м. Київ, 27 лист. 2024 р.) / Національний університет оборони України. Київ : НУОУ, 2024. С. 56–59. URL: <https://elib.nuou.org.ua/katalog/suchasn%D1%96-tendencz%D1%96%D1%97-ta-perspektivi-rozvitku-f%D1%96zichno%D1%97il-ukra%D1%97ni.html>

13. Білошицький В. В., Лиман Р. М., Веремієнко М. М. Критерії і показники діагностування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України* : матеріали VII міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (м. Київ, 24 листоп. 2023 р.) / Національний університет оборони України. Київ : НУОУ, 2023. С. 73–75. URL: <https://sprotvyg7.com.ua/wpcontent/uploads/2023/12/%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B0-%D1%84%D1%96%D0%B7%D0%BE.pdf>

14. Білошицький В. В., Ягупов В. В., Лиман Р. М. Лідерська компетентність як провідна складова військово-професійної компетентності сучасного офіцера за досвідом західних країн НАТО. *Національна наука і освіта в умовах війни РФ проти України та сучасних цивілізаційних викликів* : матеріали V Всеукр. міжгалуз. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 27 березня–2 квітня 2024 р.). Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2024. С. 1301–1311. URL: https://iod.gov.ua/content/events/58/v-vseukrayinska-mizhgaluzeva--naukovo-praktichna-onlaynkonferenciya-nacionalna-nauka-i-osvita-v-umovah-viyni-rf-proti-ukrayini-ta-suchasni-civilizaciynihviklikiv_publications.pdf?1718186421.3282

15. Білошицький В. В., Лиман Р. М. Педагогічні умови формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів – фахівців фізичної культури і спорту. *Фізичне виховання і спорт у закладах вищої освіти: проблеми та перспективи*: зб. наук. праць IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Житомир, 18 березня 2024 року). Житомир: Поліський національний університет, 2024. С. 8–11.

https://fileview.ukr.net/?url=https%3A%2F%2Fmail.ukr.net%2Fapi%2Fpublic%2Ffile_view%2Flist%3Ftoken%3DKCRmlwuFYoqkqwlx-8LvrapafEP0y_JYqFPoAuxjFYIL9d-GFlk93enRJRjP77sWlyUzBFLchsb4vDPuWbHAK8ZOI4PKOWL_1UQ%3AFx5OK-AKH_53nKHE%26t%3D1765633969490&default_mode=view&lang=uk&mlid=0#start=0

16. Білошицький В. В., Лиман Р. М. Лідерська компетентність як провідна складова військово-професійної компетентності сучасного офіцера. *Лідерство і обдарованість: сучасний науковий дискурс і освітня практика*: матеріали Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. (Київ, 14–19 лют. 2024 р.). Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2024. С. 578–586.

17. Білошицький В. В., Лиман Р. М. Теоретичні та методичні основи розвитку лідерської компетентності офіцерів Збройних сил США. *Зростаюча особистість у смислоціннісних обрисах незалежної України*: матеріали

міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 5 груд. 2024 р.). Івано-Франківськ: «НАІР», 2024. С. 141–149. URL: https://ipv.org.ua/wp-content/uploads/2024/12/Zbirnyk-tez-konf.-IPV-05.12.2024_.pdf

18. Білошицький В. В., Лиман Р. М. Сучасні тенденції розвитку лідерської компетентності офіцерів збройних сил Великобританії. *Сучасні виклики військового лідерства* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 06 трав. 2025 р.) Київ : НУОУ, 2025. С. 89–93. <https://drive.google.com/file/d/1NLdUSAIK0ZIN13BNhIEX1JYA-W9GjsNc/view>

8. Відповідність дисертації принципам академічної доброчесності.

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело. Ознак академічного плагіату не виявлено. Перевірка на плагіат здійснювалася програмою “Strike Plagiarism”, що показала результат 87,1 % оригінальності.

9. Відповідність дисертації вимогам, що висуваються до неї.

Дисертація за своїм змістом відповідає галузі знань 01 – “Освіта/Педагогіка” за спеціальністю 011 – “Освітні, педагогічні науки”, за своїм змістом відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 “Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії” (зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341), постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502 “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів”, постанови Кабінету Міністрів України від 03 травня 2024 року № 507 “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації науково-педагогічних і наукових кадрів”, наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 “Про затвердження Вимог до оформлення дисертації”.

Начальник науково-дослідного центру проблем фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту навчально-наукового інституту фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій Національного університету оборони України

доктор психологічних наук, професор
полковник

24 грудня 2025 року

Олег ХМІЛЯР